فصلنامه ایده های نوین روانشناسی
دوره ۲۱، شماره ۲۵، تابستان ۱۴۰۳

مدلی یابی گرایش به خیانت زناشویی بر اساس صفات تاریک شخصیت و نقش واسطه‌ای اعتیاد به اینترنت

سجاد بشرپور[۱]، سیده خدیجه امیریان[۲]، شایان نوری لاسکی[۳]، رقیه خادمی[۴]، محمد زارعی نوروزی[۵]،

چکیده

پژوهش حاضر باهدف مدل یابی گرایش به خیانت زناشویی بر اساس صفات تاریک شخصیت و نقش واسطه‌ای اعتیاد به اینترنت انجام شد. این پژوهش ازنظر هدف، کاربردی؛ از منظر نوع داده‌ها، کمی و از بعد شیوه اجرا نیز توصیفی‌هم‌بستگی از نوع معادلات ساختاری بود. جامعه آماری این مطالعه را کلیه زنان و مردان متأهل شهر مشهد در سال ۱۴۰۲ تشکیل دادند که بر اساس ملاک‌های ورود تعداد ۳۱۲ نفر از آن‌ها به‌روش نمونه‌گیری در دسترس انتخاب شدند. ابزارهای گردآوری داده‌ها مقیاس خیانت زناشویی (ATIS)؛ پرسشنامه صفات تاریک شخصیت (SD-3) و آزمون اعتیاد به اینترنت (IAT) بود. روش تفسیر داده‌ها نیز آزمون همبستگی پیرسون و معادلات ساختاری به کمک نرم‌افزارهای SPSS-27 و AMOS-20 بود. یافته‌های پژوهش نشان داد مدل پیشنهادی از برازندگی مطلوبی برخوردار است. علاوه بر آن نتایج نشان داد تمام اثر مشاهده‌شده در گرایش زوجین به خیانت زناشویی ناشی از صفات تاریک شخصیت زوجین است. با توجه به نتایج این پژوهش و تأثیر ویژگی‌های تاریک شخصیت، این عامل می‌تواند در برنامه‌های مداخلاتی مشاوران و خانواده درمانگران در برنامه‌های قبل و بعد از ازدواج مورداستفاده قرار گیرد.

کلید واژه‌ها: خیانت زناشویی، صفات تاریک شخصیت، فضای مجازی، زوجین، معادلات ساختاری

۱ استاد، گروه روانشناسی، دانشکده علوم تربیتی و روانشناسی، دانشگاه محقق اردبیلی، اردبیل، ایران.
۲ دانشجوی دکتری روانشناسی تربیتی، گروه روانشناسی، دانشکده روانشناسی و علوم تربیتی، دانشگاه تهران، تهران، ایران.
۳ دانشجوی کارشناسی ارشد روانشناسی بالینی، دانشکده علوم تربیتی و روانشناسی، دانشگاه محقق اردبیلی، اردبیل، ایران.
۴کارشناس ارشد، رشته علوم تربیتی، دانشگاه پیام نور واحد میاندوآب، آذربایجان غربی، ایران.
۵ دانشجوی کارشناسی ارشد روانشناسی و آموزش کودکان استثنایی، دانشکده روانشناسی و علوم تربیتی، دانشگاه محقق اردبیلی، اردبیل، ایران.
(نویسنده مسئول) m.zareiii.n.1997@gmail.com

[Downloaded from jnip.ir on 2026-10-08]

مقدمه

خانواده به‌عنوان مهم‌ترین نهاد جامعه، نقش حیاتی را در ر شد و تعالی ج سمانی و روان شناختی اع ضای خود ایفا می‌کند (شـزسـنیاک و تولکا[1]، ۲۰۲۰)، بنابراین هرگونه اختلال در این نهاد می‌تواند تأثیرات منفی قابل‌توجهی را هم برای اعضـای خود و هم بر کل جامعه به همراه داشـته باشـد (ویسـر و ویگل[2]، ۲۰۱۷). کانون اصـلی سـاختار خانواده، ازدواج و روابط زناشویی است که هسته اصلی واحد خانواده را تشکیل می‌دهد (چان و لئونگ[3]، ۲۰۲۰). این روابط زناشویی به‌طور طبیعی در طول زمان د ستخوش دگرگونی‌ها و تغییرات متعددی می شود و این تغییرات نیز اغلب چالش‌ها و د شواری‌هایی را برای زوجین ایجاد می‌کند (عرب و همکاران، ۱۴۰۱). یکی از مهم‌ترین چالش‌ها در این زمینه، مو ضوع خیانت زنا شویی[4] ا ست. هنگامی‌که یک نقض اعتماد و عدم وفاداری در یکی از زوجین رخ دهد، سـرزندگی و پویایی خانواده از بین رفته و منجر به آسیب‌های عاطفی مختلف برای یک یا هر دو نفر درگیر می‌شود (نوابی نژاد و همکاران، ۲۰۲۳).

خیانت زناشویی یکی از چالش‌های بسیار رایج و نگران‌کننده‌ای است که زوج درمانگران و خانواده درمانگران در فعالیت‌های حرفه‌ای خود با آن مواجه می‌شوند (یوآن و ویسر[5]، ۲۰۱۹). برقراری یک رابطه پنهانی (محسوس یا مجازی) با شخصی غیر از همسر قانونی و شریک زندگی، خیانت زناشویی نامیده می‌شود که به سه شکل متمایز خیانت جنسی، خیانت عاطفی، و ترکیب پیچیده خیانت عاطفی-جنسـی دسـته‌بندی می‌شـود (گویتار و همکاران[6]، ۲۰۱۷). پژوهش‌های مختلف افزایش روزافزون و نگران‌کننده خیانت زناشـویی را گزارش کرده‌اند. بررسـی‌ها در این زمینه نشـان می‌دهد در طی ۵۰ سـال اخیر روند خیانت زناشویی در کشور آمریکا بیش از سه برابر افزایش‌یافته است (شریفی ساعی و آزاد ارمکی، ۱۴۰۰). همچنین، مطالعات انجام‌شـده در ایران نیز نشـان می‌دهند که در ۱۵ سـال اخیر، خیانت در روابط زناشـویی به‌طور قابل‌توجه و نگران‌کننده‌ای افزایش‌یافته است (قائم محمدی و همکاران، ۱۴۰۲).

خیانت زناشـویی با نابود شـدن اعتماد و تعهد در یک پیوند زناشـویی مشـخص می‌شـود که این عدم وفاداری، پیامدهای جسـمانی و روان‌شـناختی شـدیدی را هم برای افراد درگیر و هم برای سـایر اعضـای خانواده دارد. در این زمینه مطالعات گذشـته نشـان می‌دهند که خیانت زناشـویی پیامدهای دردناک بسـیاری را برای تک‌تک اعضـای خانواده ایجاد می‌کند؛ به‌نحوی‌که پژوهش‌های عنایت غلام پور و همکاران (۱۳۹۶) نشـان می‌دهد نزدیک به ۳۰ درصـد از قتل‌های خانوادگی مربوط به زنانی ا ست که به دلیل خیانت زنا شویی تو سط هم سران خویش به قتل ر سیده‌اند. همچنین پژوهش‌های دیگر ن شان داده‌اند که آ سیب‌های ج سمی و روانی (نظیر: م شکلات خواب و تغذیه؛ اف سردگی[7]، سردرد و سرگیجه)، خانوادگی (نظیر: مشکلات رفتاری فرزندان، تنش و درگیری‌های بین زوجین) و اجتماعی (مثل: احساس تنهایی، احساس طردشدگی، از د ست دادن شغل و جایگاه اجتماعی) ازجمله رایج‌ترین پیامدهای خیانت زنا شویی برای زوجین و سایر اع ضای خانواده اسـت (آسـایش و همکاران، ۱۳۹۶؛ کمالی و همکاران، ۱۳۹۷؛ امانی و همکاران، ۱۳۹۸؛ سـرمدی و احمدی، ۱۴۰۰؛ قائم محمدی و همکاران، ۱۴۰۲؛ آسادو و اگباچ[8]، ۲۰۲۰).

با توجه به پیامدهای مختلف خیانت زناشویی، شناسایی عوامل مرتبط با آن سودمند خواهد بود. بیشتر مطالعات مربوط به خیانت زنا شویی، این م سئله را با در نظر گرفتن متغیرهای مختلف فردی، خانوادگی، اجتماعی و فرهنگی برر سی نموده‌اند. یکی از مهم‌ترین عوامل مؤثر بر شکل‌گیری گرایش به خیانت زناشویی، صفات شخصیتی زوجین، مخصوصاً صفات تاریک شخصیت[9] آن‌ها است. در همین زمینه طی پژوهشی که هاشمی نژاد (۱۳۹۹) بر روی دانشجویان متأهل شهر تبریز انجام داد، نتیجه گرفت که بین سه‌گانه تاریک شخصیت با نگرش و تمایل به خیانت زناشویی رابطه مستقیم و قابل‌توجهی وجود

---

1. Szcześniak & Tułecka
2. Weiser & Weigel
3. Chan & Leung
4. infidelity
5. Yuan & Weiser
6. Guitar
7. depression
8. Asadu & Egbuche
9. Dark personality traits

[Downloaded from jnip.ir on 2026-10-08]

دارد که این یافته‌ها در مطالعاتتان و همکاران[1] (۲۰۱۶)؛ واراچ و همکاران[2] (۲۰۱۸) و چیح و همکاران[3] (۲۰۲۱) نیز تکرار شده است.

در سال‌های اخیر و در طی پژوهش‌های ویلیامز و پالهاوس[4] (۲۰۰۲) مفهومی به‌نام هسته تاریک شخصیت مطرح‌شده است. این مفهوم دربرگیرنده سه ویژگی خودشیفتگی[5]، جامعه‌ستیزی[6] و ماکیاول‌گرایی[7] می‌باشد که همگی به خشونت و پرخاشگری، سوءاستفاده از دیگران، فریبکاری و عدم رعایت حقوق دیگران اشاره دارند (آردیک و اوزسوی[8]، ۲۰۱۶). خودشیفتگی بیانگر خودبزرگ‌بینی، تحت سلطه درآوردن دیگران و خودخواهی است (جورج و شورت[9]، ۲۰۱۸؛ گویرتز میدن و همکاران[10]، ۲۰۲۳). سازه تاریک شخصیت ماکیاولیسم نیز به نگرش‌های منفی و بدبینانه درباره ماهیت انسان و روابط میان فردی اشاره دارد که در آن فرد برای دستیابی به اهداف شخصی، تمایل زیادی به کنترل کردن و بهره‌کشی از دیگران دارد (عزیزی و همکاران، ۱۴۰۱). جامعه‌ستیزی به‌عنوان سومین سازه تاریک شخصیت بیانگر رفتارهای ضداجتماعی، عدم احساس گناه و پشیمانی، بی‌عاطفگی و بی‌مسئولیتی در قبال دیگران است (موریس و همکاران[11]، ۲۰۱۷). صفات و الگوهای شناختی-رفتاری که بنابه‌نظر روان‌شناسان تکاملی وجود آن‌ها می‌تواند تأثیرات متنوعی را برای زوجین به همراه داشته و منجر به مشکلات مختلفی ازجمله دلزدگی زناشویی (شفیعی و قمرانی، ۱۳۹۶) و نگرش به خیانت زناشویی (برهانی‌زاد و عبدی، ۱۳۹۶) گرفته تا اعتیاد جنسی (محدث اردبیلی و همکاران، ۱۴۰۰) طلاق عاطفی (بشرپور و همکاران، ۱۴۰۰) گردد.

عامل دیگر در تبیین گرایش به خیانت زناشویی زوجین پدیده فضای مجازی و وابستگی نسبت به آن است که با توجه به اثرپذیری آن از صفات شخصیتی تاریک (لی و لیم، ۲۰۲۱) و نیز اثرگذاری آن بر تمایل به خیانت زناشویی، نقش واسطه‌ای آن موردتوجه قرارگرفته است. اعتیاد به اینترنت[12] می‌تواند از طریق فراهم‌سازی دسترسی آسان به سایت‌های پورنوگرافی و ایجاد فرصت‌هایی برای شروع روابط خارج از ازدواج، تمایل به خیانت زناشویی را افزایش دهد (چاتوپادیای و همکاران[13]، ۲۰۲۰). امروزه اینترنت به‌عنوان فضایی برای دسترسی و به اشتراک گذاشتن اطلاعات، برقراری تعاملات اجتماعی، سرگرمی و تفریح شناخته می‌شود (پولی[14]، ۲۰۱۷)؛ بااین‌حال، نکته منفی استفاده بیش‌ازاندازه و حالت اعتیاد گونه به این فضا است. اعتیاد به فضای مجازی معمولاً به‌عنوان شرایطی تعریف می‌گردد که در آن افراد از توانایی کنترل خویش در بهره‌گیری مناسب از اینترنت برخوردار نبوده و به شکل کاملاً افراطی وابستگی شدیدی را به اینترنت نشان می‌دهند (پور آقا رودبرده و همکاران، ۱۴۰۱).

انجمن روانشناسی آمریکا نیز اعتیاد به فضای مجازی را به‌عنوان الگوی بهره‌گیری از اینترنت به صورتی که در طی یک بازه زمانی دوماهه پیامدهای ناسازگارانه و اختلال عملکردی را برای فرد به همراه می‌آورد، تعریف می‌کنند (در سپ[15]، ۲۰۲۰). الگوی ناکارآمدی که می‌تواند مشکلات قابل‌توجهی را برای زوجین به همراه داشته باشد. در همین مورد نیز دمرچلی و همکاران (۱۴۰۲) در پژوهشی که باهدف ارائه مدل طلاق عاطفی و نگرش به خیانت زناشویی بر اساس اعتیاد به شبکه‌های مجازی اینترنتی و هیجان خواهی و نقش میانجی‌گرانه خودکنترلی در زنان دارای روابط فرا زناشویی شهر تهران انجام شده

---

1. Tan
2. Warach
3. Cheah
4. Paulhus & Williams
5. Narcissism
6. anti-social
7. machiavellianism
8. Ardic & Ozsoy
9. George & Short
10. Gewirtz-Meydann
11. Muris
12. internet addiction
13. Chattopadhyay
14. Poli
15. Dresp

[Downloaded from jnip.ir on 2026-10-08]

بود، نشـان دادند که اعتیاد به شـبکه‌های مجازی اینترنتی اثر قابل‌توجهی را بر طلاق عاطفی و نگرش به خیانت زناشـویی دارد.

با در نظر گرفتن رواج روزافزون مشکلات زناشویی مختلف، مخصوصاً گرایش زوجین به خیانت زناشویی و نیز اثرات متنوع آن بر ساختار خانواده، فرزندان و کل جامعه، پژوهش پیرامون شناسایی عوامل مؤثر بر بروز این معضل اجتماعی اهمیت و ضرورت فراوانی دارد. در سالیان اخیر پژوهش‌های بسیاری در این حوزه انجام‌شده است که به بررسی و شناسایی برخی از عوامل مؤثر پرداخته‌اند، اما تاکنون پژوهشی وجود نداشته است که روابط بین صفات تاریک شخصیت با گرایش به خیانت زناشویی را با توجه به نقش میانجی‌گرانه اعتیاد به اینترنت بررسی کند. بنابراین، با توجه به اهمیت اعتیاد به فضای مجازی در بین زوجین و نیز وجود خلأ پژوهشی در بررسی نقش میانجی‌گرانه این متغیر، هدف پژوهش حاضر آزمون مدل گرایش به خیانت زناشویی زوجین بر اساس صفات تاریک شخصیت و نقش واسطه‌ای اعتیاد به اینترنت بود.

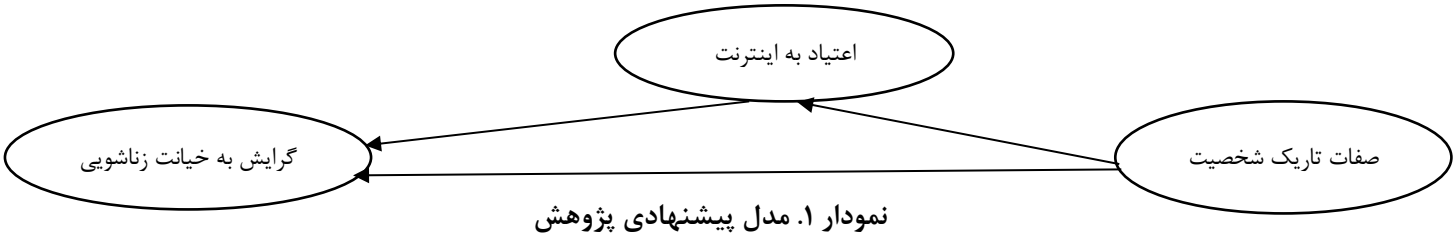

نمودار ۱. مدل پیشنهادی پژوهش

مواد و روش کار

پژوهش حاضر ازنظر هدف، کاربردی و از منظر نوع داده‌ها کمی و توصیفی و از نوع هم‌بستگی و نوع معادلات ساختاری بود. جامعه آماری این مطالعه را کلیه زنان و مردان متأهل شهر مشهد در سال ۱۴۰۲ تشکیل می‌دادند که بر اساس ملاک‌های ورود شامل سن بین ۲۰ تا ۵۰ سال، حداقل یک سال سابقه زندگی زنا شویی و ر ضایت برای انجام پژوهش انتخاب شدند. همچنین ملاک‌های خروج شامل وجود پرسشنامه‌های مخدوش و ناکامل بود. حجم نمونه مناسب در تحقیقات معادلات ساختاری ۲۰۰ نفر پیشنهادشده است (کلاین[1]، ۲۰۱۰)، در این پژوهش با در نظر گرفتن احتمال وجود پرسشنامه‌های مخدوش و به‌منظور افزایش تعمیم‌پذیری، تعداد ۳۱۲ نفر به‌عنوان نمونه در نظر گرفته شد. نمونه‌ها به شیوه نمونه‌گیری در د سترس انتخاب شدند. پر س شنامه‌های مربوطه در گوگل فرم تدوین و با ا ستفاده از ف ضای مجازی و با در نظر گرفتن ملاک‌های ورود، در اختیار آن‌ها قرار گرفت. به‌منظور رعایت اخلاق پژوهش رضایت آگاهانه شرکت‌کنندگان برای شرکت در پژوهش احراز شد و همچنین برای محرمانه بودن اطلاعات شرکت‌کنندگان، هیچ سؤالی که هویت افراد را برای محققین افشا کند، پرسیده نشد. همچنین نتایج از طریق ایمیل برای شرکت‌کنندگان علاقه‌مند ارسال شد. درنهایت، اطلاعات جمع‌آوری شده با ا ستفاده از روش‌های آماری تو صیفی و ا ستنباطی شامل آزمون همبستگی پیر سون، مدل یابی معادلات ســاختاری و تحلیل میانجی با روش بوت اســترپینگ به کمک نرم‌افزارهای SPSS-27 و AMOS-20 تجزیه‌وتحلیل شد.

ابزار سنجش

مقیاس گرایش به خیانت زناشویی واتلی (ATIS)[2]

این مقیاس به‌منظور سنجش و ارزیابی میزان گرایش زوجین به خیانت زناشویی توسط مارک واتلی[3] (۲۰۰۸) تدوین شده است. این ابزار دارای ۱۲ گویه است که بر روی یک پیوستار ۷ درجه‌ای از کاملاً مخالفم (نمره ۱) تا کاملاً موافقم (نمره ۷) نمره‌گذاری می‌شود. سؤالات ۲، ۵، ۶، ۷، ۸، ۱۲ به‌صورت معکوس نمره‌گذاری می‌گردند. کمترین نمره در این مقیاس ۱۲ و

[1]. Kline
[2] Attitudes Toward Infidelity Scale
[3] Whatley

[Downloaded from jnip.ir on 2026-10-08]

بی شترین نمره ۸۴ ا ست، به‌هر اندازه نمره فرد بالاتر با شد بیانگر تمایل بی شتر فرد به خیانت ا ست (واتلی، ۲۰۰۸). واتلی (۲۰۰۸) در طی مطالعات خویش روایی این مقیاس را با بهره‌گیری از روش همب ستگی سوال-نمره کل بین ۰/۷۵ تا ۰/۷۸ گزارش نمود. هم‌چنین پایایی این مقیاس از روش آلفای کرونباخ ۰/۷۱ به‌د ست‌آمده ا ست. جهت برر سی روایی این آزمون در ایران، از روایی ملاکی از (نوع واگرا) ا ستفاده شده ا ست. برای برر سی روایی واگرا از آزمون جهت‌گیری مذهبی آلپورت اســـتفاده شـــد که روایی واگرا با جهت‌گیری مذهبی درونی، ۰/۲۹ و با جهت‌گیری مذهبی بیرونی، ۰/۱۶ به دســـت آمد، هم‌چنین آلفای کرونباخ آن نیز ۰/۸۵ محاسبه گشت (علی تبار و همکاران، ۱۳۹۳). به‌علاوه در طی مطالعات زنگنه و عارفی (۱۴۰۱) ضـــریب باز آزمایی این مقیاس ۰/۸۷ به‌دســـت‌آمده آمد. هم‌چنین در این پژوهش نیز پایایی این مقیاس ۰/۷۳ محاسبه شد.

پر سشنامه صفات تاریک شخصیت (SD-3)[1]: پر سشنامه صفات تاریک شخصیت توسط جوناسون و وبستر[2] (۲۰۱۰) برای سنجش سه ویژگی شخ صیت ماکیاولی سم، خود شیفتگی و جامعه ستیزی تدوین گ شت. این پر س شنامه دارای ۱۲ عبارت بوده و در یک طیف ۷ درجه‌ای از کاملاً مخالفم (۱) تا کاملاً موافقم (۷) نمره‌گذاری می‌شـــود. جانســـون و وبســـتر (۲۰۱۰) پایایی این پرســـشـــنامه را از طریق ضـریب همســـانی درونی بین ۰/۷۶ تا ۰/۸۷ گزارش نمودند. هم‌چنین چزارنا[3] و همکاران (۲۰۱۶) پایایی درونی این مقیاس را برای مؤلفه ماکیاولیســـم ۰/۸۳، روان‌پریشـــی ۰/۶۴ و خودشـــیفتگی ۰/۸۱ محاســـبه نمودند. در ایران نیز یوســـفی و پیری (۱۳۹۵) پس از ترجمه و هنجاریابی، پایایی این پرســـشـــنامه برای عامل خودشیفتگی: ۰/۷۷، ماکیاولیسم: ۰/۷۲، جامعه‌ستیزی: ۰/۶۸ و برای کل مقیاس: ۰/۷۶ گزارش نمودند. در این پژوهش نیز پایایی این مقیاس برای کل پر س شنامه برابر با ۰/۷۹ و برای مؤلفه‌های ذکر شده به‌این‌ترتیب ۰/۸۳، ۰/۸۸ و ۰/۵۱ محا سبه شد.

اعتیاد به فضای مجازی (IAT[4]): این مقیاس ۲۰ عبارتی در سال ۱۹۸۸ تو سط کیمبرلی یانگ[5] طراحی و تدوین شد. نمره‌گذاری این مقیاس بر اســاس یک پیوســتار ۵ گزینه‌ای از به‌ندرت (۱) تا همیشـــه (۵) انجام می‌گیرد. دامنه نمرات بین ۲۰ تا ۱۰۰ می‌باشد و استفاده‌کنندگان از فضای مجازی را به ۳ دسته، کاربر نرمال یا طبیعی (نمره بین ۲۰ تا ۴۹)، کاربر با اعتیاد خفیف (نمره بین ۵۰ تا ۷۹) و کاربر دارای اعتیاد شدید (نمره بین ۸۰ تا ۱۰۰) تقسیم‌بندی می‌کند (یانگ، ۲۰۰۹). ویدیانتو و مک‌موران[6] (۲۰۰۴) در طی مطالعات خویش روایی این مقیاس را با اســـتفاده از آزمون اســـپیرمن براون ۰/۸۶ و پایایی آن‌را از طریق آزمون آلفای کرونباخ ۰/۸۹ گزارش نمودند. در ایران نیز علوی و همکاران (۱۳۸۸) پایایی این مقیاس را از سه طریق همسانی درونی (۰/۸۸)، تصنیف (۰/۸۲) و باز آزمایی (۰/۷۴) بررسی و نتایج آن را گزارش نمودند. هم‌چنین در پژوهش غدیری و همکاران (۱۴۰۱) پایایی این مقیاس ۰/۸۱ به‌دســـت‌آمده آمد. در این پژوهش نیز پایایی این مقیاس ۰/۹۲ محاسبه شد.

یافته‌ها

در این پژوهش تعداد ۳۱۲ نفر شـرکت داشـتند که از این تعداد ۲۰۶ نفر (معادل ۶۶ درصـد) خانم و ۱۰۶ نفر (معادل ۳۴ درصد) را مردان، تشکیل می‌دادند. هم‌چنین از میان شرکت‌کنندگان ۱ نفر (معادل ۰/۳ درصد) دارای تحصیلات سیکل و کمتر، ۲۰ نفر (معادل ۶ درصـد) دارای تحصـیلات دیپلم و فوق‌دیپلم، ۱۱۷ نفر (معادل ۳۷/۷ درصـد) دارای تحصـیلات لیسانس، ۱۶۲ نفر (معادل ۵۲ درصد) دارای تحصیلات فوق‌لیسانس و ۱۲ نفر معادل (۴ درصد) دارای تحصیلات دکتری بودند.

علاوه بر آن ۵۸ نفر از شرکت‌کنندگان (معادل ۱۹ درصد) دارای سن بین بیست تا سی سال، ۱۳۱ نفر (معادل ۴۲ درصد) دارای سن سی تا چهل سال، ۱۰۰ نفر (معادل ۳۲ درصد) دارای سن چهل تا پنجاه سال و ۲۳ نفر (معادل ۷ درصد) دارای

[1] Short Dark Triad
[2]. Jonason & Webster
[3]. Czarna
[4]. Internet Addiction Test
[5]. Young
[6]. Widyanto & McMurran

[Downloaded from jnip.ir on 2026-10-08]

سن بیشتر از پنجاه سال بودند. ازنظر مدت ازدواج نیز ۶۹ نفر (معادل ۲۲ در صد) کمتر از پنج سال، ۶۲ نفر (معادل ۲۰ در صد) بین پنج تا ده سال، ۶۱ نفر (معادل ۱۹/۵ در صد) بین ده تا پانزده سال، ۶۶ نفر (معادل ۲۱ در صد) بین پانزده تا بیست سال و ۵۴ نفر (معادل ۱۷/۵ در صد) بیشتر از بیست سال از ازدواج آن‌ها گذشته بود. در کنار موارد فوق، ۲۳۱ نفر (معادل ۷۴ درصد) از شرکت‌کنندگان در مطالعه ازدواج سنتی و ۸۱ نفر (معادل ۲۶ درصد) ازدواج مدرن انجام داده بودند. هم‌چنین ۲۳۵ نفر (معادل ۷۵ درصد) دارای فرزند و ۷۷ نفر (معادل ۲۵ درصد) بدون فرزند بودند. در جدول شماره ۱ یافته‌های توصیفی ازجمله میانگین، انحراف معیار، ضرایب کجی[1] و کشیدگی[2] و علاوه بر آن ضرایب هم‌بستگی گزارش‌شده است.

جدول ۱. جدول توصیفی و ماتریس هم‌بستگی متغیرهای پژوهش

متغیر	میانگین	انحراف استاندارد	کجی	کشیدگی	۱	۲	۳	۴	۵	۶
۱. گرایش به خیانت زناشویی	۱/۸	۰/۶۸	۱/۳	۱/۷	۱					
۲. تاریک شخصیت	۲/۲	۰/۷۷	۰/۷	۱/۶	۰/۲۳**	۱				
۳. ماکیاولیسم	۱/۴	۰/۷۶	۱/۲	۰/۹	۰/۳۱**	۰/۶۴**	۱			
۴. جامعه‌ستیز	۱/۸	۰/۷۳	۱/۳	۱/۷	۰/۲۷**	۰/۶۵**	۰/۴۹**	۱		
۵. خودشیفته	۳/۵	۱/۵	۰/۱۲	-۰/۸	۰/۱۹**	۰/۸۳**	۰/۲۲**	۰/۲۳**	۱	
۶. اعتیاد به اینترنت	۱/۶	۰/۵۷	۱/۴	۱/۷	۰/۱۴*	۰/۳۷**	۰/۳۲*	۰/۳۲**	۰/۲۳*	۱

* p ≤0/05 ** p ≤0/01

همان‌طور که در جدول شماره یک نیز مشاهده می‌شود ضرایب کجی و کشیدگی در محدوده بین ۲- الی ۲+ می‌باشد که نشانگر نرمال بودن توزیع داده‌ها است (لوین[3]، ۲۰۱۱). مطابق با اطلاعات موجود در جدول بین صفات تاریک شخصیت با گرایش به خیانت زناشویی (P < ۰/۰۱، r ۰/۲۳) ارتباط مستقیم معنی‌دار مشاهده می‌شود. هم‌چنین بین اعتیاد به اینترنت با گرایش به خیانت زناشویی نیز رابطه مستقیم معنی‌دار (P < ۰/۰۵، r ۰/۱۴) وجود دارد.

پیش از انجام مدل سازی معادلات ساختاری، مفروضه‌های زیربنایی آن بررسی شد. عدم وجود داده‌های مفقود و داده‌های پرت بررسی و تائید شد. داده‌های پرت از طریق فاصله‌ی ماهالانوبیس در نرم‌افزار ایموس نیز بررسی شد، با توجه به این‌که نمره p1 نمونه از ۰/۰۵ بزرگ‌تر و نمره p2 آن‌ها نیز از ۰/۱ بزرگ‌تر محاسبه‌شده بود، بنابراین عدم وجود داده‌های پرت چند متغیری از این طریق نیز تائید شد (کلاین[4]، ۲۰۱۶). هم‌چنین نرمال بودن توزیع نمونه نیز از طریق ضرایب کجی و کشیدگی بررسی و تائید گشت. برای بررسی عدم هم خطی چندگانه[5] از شاخص‌های تولرانس[6] و عامل تورم واریانس (VIF)[7] استفاده شد. حد مناسب برای تولرانس بین صفر تا یک و برای تورم واریانس کمتر از دو می‌باشد (میرز[8] و همکاران، ترجمه فرزاد و همکاران، ۱۳۹۸). آماره‌ی تولرانس کمتر از ۰/۸ و عامل تورم واریانس کمتر از ۱/۴ به دست آمد. با توجه به اینکه هر دو شاخص در محدوده مناسب قرار داشتند، لذا مفروضه عدم هم خطی چندگانه نیز تائید شد. برای بررسی استقلال خطاها از آزمون دوربین-واتسون[9] استفاده شد. حد مطلوب برای آماره این آزمون بین ۱/۵ تا ۲/۵ است

1. Skewness
2. Kurtosis
3. Levin
4. Kline
5. Multicollinearity
6. Tolerance
7. Variance inflation factor
8. Meyers
9. Durbin–Watson

[Downloaded from jnip.ir on 2026-10-08]

(میرز و همکاران، ترجمه فرزاد و همکاران، ۱۳۹۸). در پژوهش آماره‌ی دوربین واتسون ۱/۵ به‌د ست‌آمده آمد، چون از حد مطلوب کمتر است، بنابراین وجود این مفروضه نیز تائید شد.

با توجه به توضیحات داده‌شده مدل اولیه ترسیم شد که از برازش مطلوبی برخوردار بود. این مدل به شرح زیر ترسیم

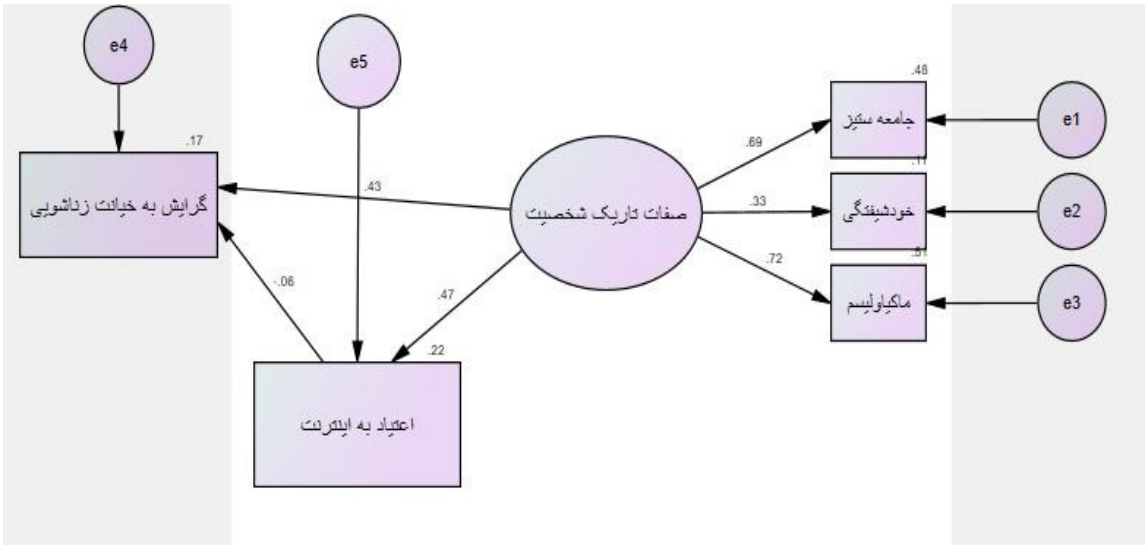

گشت:

نمودار ۲. مدل نهایی پژوهش و ضرایب استاندارد آن

همان‌گونه که در نمودار ۲ نیز مشاهده می‌شود، در مدل پژوهش فرض بر این بود که صفات تاریک شخصیت هم به‌صورت مستقیم و هم به‌صورت غیرمستقیم و از طریق اعتیاد به اینترنت بر گرایش زوجین به خیانت زناشویی اثرگذار هستند. در جدول شماره ۲ نیز ضرایب مسیرهای مدل پژوهش و معنی‌دار بودن آن‌ها ذکرشده است.

جدول ۲. ضرایب مسیرهای مدل

مسیر	Estimate Standardized	S.E	C.R	P
صفات تاریک شخصیت> گرایش به خیانت زناشویی	۰/۴۳	۰/۱۱	۴/۹	P<۰/۰۰۱
اعتیاد به اینترنت> گرایش به خیانت زناشویی	-۰/۰۶	۰/۰۷	-۰/۸	۰/۱۸
ویژگی‌های تاریک شخصیت > اعتیاد به اینترنت	۰/۴۶	۰/۰۸	۶/۲	P<۰/۰۰۱

در جدول شماره ۲ به‌این‌ترتیب، ضرایب استاندارد، مقدار خطا، مقدار T و سطح معنی‌داری نشان داده‌شده است. مطابق با اطلاعات موجود در جدول، مسیر صفات تاریک شخصیت به گرایش به خیانت زناشویی و صفات تاریک شخصیت به اعتیاد به اینترنت در سطح ۰/۰۰۱ معنی‌دار است. اما مسیر اعتیاد به اینترنت به خیانت زناشویی معنی‌دار نمی‌باشد (P>۰/۰۵).

جدول ۳. شاخص‌های برازش مدل

شاخص	مقادیر قابل‌قبول	برآورد	نتیجه
نسبت مجذور خی دو به درجه آزادی (χ2/df)	< ۳	۲/۳	عالی
جذر میانگین مجذورات خطای تقریب (RMSEA)	< ۰/۱	۰/۰۸	مطلوب
شاخص نیکویی برازش (GFI)	> ۰/۹	۰/۹۳	عالی
شاخص نیکویی برازش تعدیل‌شده (AGFI)	> ۰/۹	۰/۹۱	مطلوب
شاخص برازش تطبیقی (CFI)	> ۰/۹	۰/۹۲	عالی
میانگین مجذور باقیمانده‌های استانداردشده (SRMR)	<۰/۱	۰/۰۷	مطلوب

[Downloaded from jnip.ir on 2026-10-08]

در مدل‌سازی معادلات ساختاری شاخص‌های برازش مختلفی وجود دارد که از میان آن‌ها، مهم‌ترین این شاخص‌ها به همراه سطح مطلوب آن عبارت‌اند از: کای مربع بهنجار شده (CMIN/df) سطح مطلوب ۱ تا ۳، شاخص نیکویی برازش[1] (GFI)، شاخص نیکویی برازش تعدیل‌شده[2] (AGFI)، برازش تطبیقی[3] (CFI) و برازش هنجار شده[4] (NFI) با سطح مطلوب بزرگ‌تر از ۰/۹، ریشه میانگین مربعات خطای برآورد[5] (RMSEA) و ریشه میانگین مربعات باقیمانده استاندارد[6] (SRMR) با سطح مطلوب برابر یا کمتر از ۰/۱ (لوین، ۲۰۱۱). در مدل پژوهشی تمام شاخص‌های ذکرشده از حد مطلوب و عالی برخوردار بودند بنابراین می‌توان گفت، مدل پیشنهادی پژوهش از برازش مناسبی برخوردار است. به‌منظور بررسی نقش میانجی در مدل پژوهش، از آزمون بوت استرپینگ استفاده شد. در این آزمون تعداد ۲۰۰۰ نمونه بوت استرپ با فاصله اطمینان ۹۵ درصد استفاده شد. نتایج این آزمون در جدول ۴ گزارش‌شده است.

جدول ۴. اثرهایگ کل، مستقیم و غیرمستقیم مدل

مسیر	اثر	حد پایین	حد بالا	سطح معناداری
اثر کل صفات تاریک شخصیت بر خیانت زناشویی	۰/۴۱	۰/۱۸	۰/۵۷	P<۰/۰۰۱
اثر مستقیم صفات تاریک شخصیت بر خیانت زناشویی	۰/۴۳	۰/۱۷	۰/۶۳	P<۰/۰۰۱
اثر غیرمستقیم صفات تاریک شخصیت بر خیانت زناشویی	۰/۰۳	-۰/۱۱	۰/۰۸	-۰/۲۳
اثر اعتیاد به اینترنت بر خیانت زناشویی	-۰/۰۶	-۰/۱۸	۰/۱۲	۰/۱۹

مطابق با نتایج گزارش‌شده در جدول، صفات تاریک شخصیت تنها به‌صورت مستقیم بر گرایش زوجین به خیانت زناشویی اثرگذار هستند و دراین‌ارتباط اعتیاد به اینترنت هیچ‌گونه نقش واسطه‌را ایفا نمی‌کند.

بحث و نتیجه گیری

خیانت زناشویی یکی از نگران‌کننده‌ترین و درعین‌حال رایج‌ترین چالش‌هایی است که زوج درمانگران و خانواده درمانگران در فعالیت‌های حرفه‌ای خود با آن روبه‌رو می شوند. خیانت با نابود شدن اعتماد و تعهد زناشویی مشخص می شود که این عدم وفاداری عواقب جسمانی و روان‌شناختی شدید و عمیقی را هم برای افراد درگیر و هم برای سایر اعضای خانواده دارد. با توجه به شیوع قابل‌ملاحظه خیانت زناشویی و پیامدهای آسیب‌زای آن، تحقیقات در زمینه‌ی عوامل مرتبط و مؤثر بر آن، اهمیت قابل‌توجهی دارد. بنابراین پژوهش حاضر باهدف مدل یابی گرایش به خیانت زناشویی زوجین بر اساس صفات تاریک شخصیت و نقش واسطه‌ای اعتیاد به اینترنت انجام شد.

نخستین یافته این پژوهش حاکی از اثر مستقیم و معنی‌دار ویژگی‌های تاریک شخصیت بر گرایش زوجین به خیانت زناشویی بود. این یافته‌ها با نتایج پژوهش‌های هاشمی نژاد (۱۳۹۹)، یوسفی مریدانی و همکاران (۱۳۹۹)، علوی و همکاران (۲۰۱۸)، محمود و نجیب[7] (۲۰۱۳)، برور و همکاران (۲۰۱۵)، تان و همکاران (۲۰۱۶)، چیح و همکاران (۲۰۲۱)، گویرتزمیدن و همکاران (۲۰۲۳) هم سو بود. این نتایج و تأثیرات سه‌گانه تاریک شخصیت را می‌توان این‌گونه تبیین کرد، نخستین ویژگی تاریک شخصیت، خودشیفتگی است که به‌معنای تمرکز بیش‌ازحد بر خود و خودبزرگ‌بینی افراطی است. چنین افرادی معمولاً میل شدیدی به تحسین و تائید دیگران دارند. آن‌ها اغلب نیازها و خواسته‌های خود را بالاتر از خواسته‌های شریک زندگی خود قرار می‌دهند. این جهت‌گیری خودمحورانه می‌تواند افراد خودشیفته را به سمت رفتارهایی سوق دهد که تعهدات زناشویی خود را نادیده بگیرند، ازجمله ارتکاب خیانت زناشویی و روابط فرا زناشویی؛ بدین معنا که

1. goodness of fit index
2. adjusted goodness of fit index
3. comparative fit index
4. normed fit index
5. root mean square error of approximation
6. standardized root mean square residuals
7. Mahmood & Najeeb

[Downloaded from jnip.ir on 2026-10-08]

آن‌ها ممکن اســت از روابط فرا زناشــویی به‌عنوان راهی برای برآورده کردن نیاز ســیری‌ناپذیر خود برای تائید و تحســین بیرونی، ا ستفاده نمایند (گویرتزمیدن و همکاران، ۲۰۲۳). علاوه بر این، خود شیفته‌ها اغلب ازنظر همدلی ارتباطات عاطفی عمیق م شکل‌دارند. آن‌ها ممکن ا ست هم سر خود را به‌عنوان چیزهایی برای پا سخگویی به نیازهای خود ببینند تا به‌عنوان افرادی با احساسات و خواسته‌های منحصربه‌فرد. این فقدان همدلی می‌تواند برای افراد خودشیفته خیانت را آسان‌تر سازد، زیرا ممکن ا ست به‌طور کامل عواقب عاطفی اعمال خود را برای شریک زندگی خود درک نکنند یا برای آن‌ها ارز شی قائل نباشند (آتگلت[1] و همکاران، ۲۰۱۸).

دومین ویژگی تاریک شخصیت، ماکیاولیسم است. افراد دارای این ویژگی شخصیتی عمدتاً منافع و ترجیحات شخصی خود را در اولویت قرار می‌دهند، برای دستیابی به اهداف شخصی خود معمولاً از دیگران سوءاستفاده کرده و هیچ‌گونه احساسات همدلانه‌ای در آن‌ها وجود ندارد. پژوهش‌های گذ شته تأثیر معنی‌دار این قبیل صفات را بر کیفیت رابطه زنا شویی برر سی نموده‌اند. افراد دارای شخصیت ماکیاولی، معمولاً دیگران را فریب داده و از آن‌ها برای دستیابی به نتایج دلخواه خود استفاده می‌کنند که در زمینه روابط زنا شویی، این افراد ممکن ا ست روابط خارج از ازدواج را و سیله‌ای برای برآوردن خوا سته‌های خود و ارضــای نیاز خود به قدرت و کنترل دانســته و از آن اســتفاده کنند. این افراد از جذابیت، کاریزما و توانایی‌های متقاعدکننده خود برای ایجاد روابط پنهانی فرا زنا شویی ا ستفاده می‌کنند. توانایی آن‌ها در فریب دادن هم سر خود به آن‌ها اجازه می‌دهد بدون ایجاد سوءظن، درگیر خیانت شوند (چیح و همکاران، ۲۰۲۱). هم‌چنین آن‌ها اغلب منافع شخصی خود را بر شریک زندگی خود اولویت قرار می‌دهند. آن‌ها ممکن ا ست روابط متعهدانه خود را به‌عنوان فر صت‌هایی برای منفعت شخصی ببینند تا روابطی که بر پایه اعتماد، ارتباط عاطفی و ارزش‌های مشترک بنا شده است. این جهت‌گیری خودمحورانه می‌تواند آن‌ها را بی‌شتر م ستعد ج ستجوی روابط خارج از ازدواج برای برآورده کردن خوا سته‌های خود کند، بدون آن‌که از تأثیر این‌گونه روابط بر احســاســات شــریک زندگی یا تعهدی که در رابطه خود انجام داده اســت، مطلع باشــد (برور و آبل[2]، ۲۰۱۷).

ســومین ویژگی تاریک شــخصــیت ضــداجتماعی اســت که غالباً با صــفاتی مانند ســنگدلی، تکانش گری و بی‌توجهی به هنجارهای اجتماعی و احساسات دیگران همراه است، افراد دارای ویژگی‌های شخصیتی ضداجتماعی اغلب خواسته‌های آنی خود را در اولویت قرار داده و ن سبت به تأثیر اعمال خود بر دیگران، ازجمله شرکای عاطفی خود، هیچ اح ساس همدلی یا نگرانی ندارند. این عدم همدلی و بی‌توجهی به هنجارهای اجتماعی می‌تواند به افزایش احتمال درگیر شدن آن‌ها در خیانت زنا شویی موجب شود. هم‌چنین افرادی که دارای صفات جامعه ستیزی ه ستند، نیاز شدیدی به هیجان و تحریک دارند (اوزکول[3]، ۲۰۲۰). آن‌ها ممکن اســت به دنبال تجربیات جدید بوده و رفتارهای پرخطر ازجمله روابط خارج از ازدواج، را به‌عنوان راهی برای ارضــای این نیاز در نظر بگیرند. علاوه بر آن افراد دارای ویژگی‌های شــخصــیتی ضــداجتماعی اغلب رفتارهای تکانشی و توانایی محدودی برای در نظر گرفتن پیامدهای بلندمدت اعمال خود نشان می‌دهند. این تکانش گری می‌تواند آن‌ها را به ســمت تصــمیم‌گیری‌های تکانشــی، ازجمله خیانت، ســوق دهد، بدون اینکه به‌طور کامل آســیب‌های احتمالی را که می‌تواند به شــریک زندگی خود وارد کند یا تعهداتی که در رابطه خود انجام داده‌اند، در نظر بگیرند (برور و همکاران، ۲۰۲۳).

علاوه بر موارد فوق، نتایج این پژوهش نشــان داد که صــفات تاریک شــخصــیت تأثیر معنی‌دار و قابل‌توجهی را بر اعتیاد به اینترنت زوجین دارند. این نتایج با یافته‌های پژوهشــی جوزی و همکاران (۱۴۰۱)، ژو[4] و همکاران (۲۰۱۷)،کیرکابورن و گریفیس (۲۰۱۸)، ســیندرمن و همکاران (۲۰۱۸)، جابلونســکا و زاجدل (۲۰۲۰)، لی و لیم (۲۰۲۱)، لیورس[5] و همکاران

[1]. Altgelt
[2]. Brewer & Abell
[3]. Özkul
[4]. Zhou
[5]. Lyvers

[Downloaded from jnip.ir on 2026-10-08]

(۲۰۲۲)، توران[1] و همکاران (۲۰۲۳) هم سو ا ست. صفات تاریک شخ صیتی و الگوهای رفتاری و شناختی خاص همراه آن می‌تواند منجر به استفاده بیش‌ازحد و مشکل‌ساز از اینترنت در زوجین شود.

اینترنت بستری را برای افراد خودشیفته فراهم می‌کند که در آن می‌توانند یک شخصیت ایدئالی را ایجاد کرده و از دیگران توجه و تحسین موردنیاز را دریافت کنند. هم‌چنین فضای مجازی می‌تواند نیاز افراد خودشیفته به توجه و تائید را از طریق لایک‌ها، نظرات و دنبال کنندگان ارضـــا کند؛ مســـئله‌ای که می‌تواند در طولانی‌مدت مداوم می‌تواند منجر به اســـتفاده بیش‌ازحد از اینترنت در آن‌ها شـــود (لیورس و همکاران، ۲۰۲۲). از ســـوی دیگر افراد خودشـــیفته اغلب تمایل زیادی به تح سین شدن و شنا سایی شدن تو سط دیگران دارند. اینترنت به افراد این امکان را می‌دهد تا د ستاوردها، ا ستعدادها و ویژگی‌های مطلوب خود را به نمایش بگذارند. ر سانه‌های اجتماعی، وب سایت‌های شخ صی یا شبکه‌های اجتماعی مجازی می‌توانند به ف ضایی برای افراد خود شیفته تبدیل شود تا با نمایش خود، توجه و تح سین موردنیاز را دریافت نمایند. (لی و لیم، ۲۰۲۱).

از سوی دیگر ا ستفاده از فضای مجازی برای افراد دارای صفت ماکیاولیستی می‌تواند امکان د ستیابی به اهداف خود مانند اعمال‌نفوذ یا قدرت بر دیگران و سوءاستفاده از آن‌ها را فراهم سازد. این مسئله می‌تواند از طریق ایجاد هویت‌های جعلی یا انتشـار اطلاعات نادرسـت از خود صـورت گیرد. مسـئله‌ای که موجب افزایش تمایل آن‌ها به اسـتفاده از اینترنت می‌شـود (کیرکابورن و گریفیس، ۲۰۱۸). هم‌چنین اینترنت درجه‌ای از ناشناس بودن و فاصله را در تعاملات بین فردی ارائه می‌دهد که می‌تواند برای افراد ماکیاولیســـم جذاب باشـــد. این ناشـــناس بودن به آن‌ها اجازه می‌دهد تا بدون مواجهه با پیامدهای اعمالشـــان دســـت به رفتارهای فریب‌کارانه بزنند. ماهیت فضـــای مجازی همچنین باعث می‌شـــود که افراد ماکیاولی ازنظر عاطفی هیچ‌گونه وابســـتگی را تجربه نکرده و بدون در نظر گرفتن تأثیر آن بر دیگران، درگیر رفتارهای اســـتثمارگرانه خود شـــوند. این جدایی و رهایی از عواقب شـــخصـــی می‌تواند به اســـتفاده بیش‌ازحد از اینترنت در آن‌ها منجر گردد (لی و لیم، ۲۰۲۱).

به‌علاوه جامعه‌ستیزی و بی‌توجهی آن‌ها به هنجارهای اجتماعی نیز می‌تواند موجب افزایش تمایل آن‌ها به استفاده از فضای مجازی شود. آن‌ها ممکن است به دنبال ارضای نیاز خود به هیجان و تحریک، درگیری رفتارهای مخربی در فضای مجازی در قالب روابط اینترنتی، قمار آنلاین یا قلدری مجازی شوند؛ مسئله‌ای که می‌تواند موجب افزایش تمایل آن‌ها به حضور در ف ضای مجازی گردد (سیندرمن و همکاران، ۲۰۱۸). از سوی دیگر افراد جامعه ستیز ممکن ا ست رفتارهای پرخا شگرانه آنلاین، مانند آزار و اذیت یا قلدری مجازی را از خود نشـان دهند. آن‌ها ممکن اسـت از ایجاد آسـیب به دیگران در فضـای مجازی احساس رضایت داشته و از این کار لذت ببرند. این رفتار پرخاشگرانه می‌تواند منجر به استفاده بیش‌ازحد از اینترنت در آن‌ها گردد.

اما افزون بر موارد ذکرشـده، اصـلی‌ترین یافته این پژوهش بیانگر این موضـوع بود که، مدل سـاختاری گرایش به خیانت زناشویی بر اساس صفات تاریک شخصیت و نقش میانجی‌گرانه اعتیاد به اینترنت از برازندگی مطلوبی برخوردار است و تمام اثر م شاهده شده در گرایش زوجین به خیانت زنا شویی، نا شی از صفات تاریک شخ صیت آن‌ها می‌با شد. صفات تاریک شخ صیت و الگوهای روان شناختی همراه با آن نظیر فقدان همدلی، خودمحوری و گرایش به فریب و بهره‌ک شی از دیگران می‌توانند تأثیر قابل‌توجهی بر روابط زناشویی ازجمله گرایش به خیانت زناشویی داشته باشند.

افراد دارای صـفات شـخصـیتی تاریک، به دلیل ناتوانی در پذیرش و اجرای اصـول و هنجارهای اجتماعی از آسـیب‌پذیری بی شتری در برابر تجربه روابط فرا زنا شویی برخودار هستند. این افراد عمدتاً دارای ویژگی‌های خودخواهانه بوده و بی شتری تمرکز خود را بر ارضـــای نیازهای خود قرار می‌دهند و معمولاً نیازها و خواســـته‌های همســـر خود را در نظر نمی‌گیرند؛ مسئله‌ای که هم موجب افزایش گرایش آن‌ها به روابط فرا زنا شویی شده و هم موجب بروز پیامدهای آ سیب‌زایی در همسر آن‌ها می شود. هم‌چنین نیاز این افراد مخ صو صاً زوجین دارای صفت خود شیفتگی به دریافت تح سین و توجه و نیز حس قدرت و کنترل، اغلب موجب افزایش تمایل آن‌ها به تجربه روابطی می شود که در آن چنین نیازهایی ار ضا می شود. تجربه

[1] .Turan

[Downloaded from jnip.ir on 2026-10-08]

روابط خارج از ازدواج به زوجین دارای صفات شخصیتی تاریک حس قدرت داده و همین موضوع موجب افزایش گرایش آن‌ها به تجربه چنین روابطی می شود. از سوی دیگر این زوجین عمدتاً دارای نقص در همدلی و برقراری روابط صمیمانه با شریک عاطفی خود هستند. این نقص و ناتوانی در برقراری روابط نزدیک با همسر موجب دوری آن‌ها از یکدیگر شده و موجب بروز نارضایتی جنسی و جدایی و طلاق عاطفی می شود؛ مسائلی که با افزایش گرایش به خیانت زناشویی مرتبط هستند.

به‌طورکلی و با عنایت به تمام مطالب بیان شده، باید اشاره داشت که خیانت زناشویی یکی از نگران‌کننده‌ترین چالش‌هایی است که زوج‌درمانگران و خانواده درمانگران در فعالیت‌های حرفه‌ای خود با آن مواجه می‌شوند. خیانت می‌تواند عواقب دردناک جسمانی، روان‌شناختی، اجتماعی و شغلی قابل‌توجهی را برای همه طرف‌های درگیر داشته باشد. بنابراین بررسی جدی‌تر این معضل باهدف شناسایی عوامل مرتبط با آن ضرورت دارد. بر همین اساس این پژوهش نیز باهدف ارائه مدل گرایش به خیانت زناشویی بر اساس صفات تاریک شخصیت و نقش میانجی‌گرانه اعتیاد به اینترنت در زوجین شهر مشهد انجام گرفت. این پژوهش نیز مانند هر مطالعه دیگری با محدودیت‌هایی مواجه بود. نخستین محدودیت این پژوهش ناتوانی در کنترل عواملی مانند وضعیت اجتماعی اقتصادی، هوشبهر و وضعیت تحصیلی زوجین بود که ممکن است این محدودیت، نتایج تحقیق را دچار تهدید سازد، بنابراین پیشنهاد می‌شود در مطالعات آینده نسبت به کنترل این موارد اقدام شود. دومین محدودیت پژوهش ناتوانی در دسترسی مستقیم به زوجین بود. این محدودیت موجب شد پژوهشگران از روش نمونه‌گیری در دسترس به‌صورت مجازی استفاده نمایند، بنابراین پیشنهاد می‌شود در مطالعات آینده از روش‌های نمونه‌گیری تصادفی استفاده شود. از سوی دیگر با توجه به عدم تأثیرگذاری اعتیاد به اینترنت بر گرایش زوجین به خیانت زناشویی و ناهم‌سو بودن آن با نتایج پژوهش‌های گذشته، پیشنهاد می‌شود در مطالعات آینده اعتیاد به اینترنت و پیامدهای آن بر زوجین بیشتر بررسی شود. با توجه به نتایج این تحقیق مبنی بر اثرگذاری مستقیم و قابل‌توجه ویژگی‌های تاریک شخصیت بر گرایش زوجین به خیانت زناشویی، پیشنهاد می‌شود برنامه‌ها و کارگاه‌هایی به‌منظور آگاهی‌بخشی و شناسایی بیشتر این ویژگی‌ها تدارک دیده شود تا بدین‌وسیله از بروز پیامدهای آسیب‌زای مرتبط با آن پیشگیری شود.

قدردانی

پژوهشگران بر خود واجب می‌دانند از همکاری صمیمانه زوجین برای حضور در پژوهش، تشکر و قدردانی نمایند.

تعارض منافع

هیچ‌گونه تعارض منافعی گزارش نمی‌شود.

منابع

امانی، احمد؛ خالق پناه، کمال و محمدی، اسرین. (۱۳۹۸). تجربه زیسته زنان آسیب‌دیده از روابط فرا زناشویی همسر در شهر سنندج. *مشاوره و روان‌درمانی خانواده*، ۹(۲)، ۲۷۲-۲۵۵.

آسایش، محمدحسن؛ فرحبخش، کیومرث؛ دلاور، علی و سلیمی بجستانی، حسین. (۱۳۹۶). واکنش‌های روان- تنی و آثار جسمانی ناشی از بی‌وفایی در زنان قربانی بی‌وفایی همسر: یک مطالعه پدیدارشناسی. *مجله دانشگاه علوم پزشکی شهید صدوقی یزد*، ۲۵(۸)، ۶۵۷-۶۴۱.

برهانی زاد، شبنم، و عبدی، رضا. (۱۳۹۶). نقش ابعاد مثلث تاریک شخصیت در پیش‌بینی صمیمیت و نگرش به خیانت زوجین متقاضی طلاق. *اندیشه و رفتار در روانشناسی بالینی (اندیشه و رفتار)*، ۱۱(۴۵)، ۲۶-۱۷.

بشارت، محمدعلی. (۱۳۹۲). مقیاس ارضای نیازهای بنیادین روان‌شناختی: پایایی، روایی و تحلیلی عاملی. *اندازه‌گیری تربیتی*، ۴(۱۴)، ۱۶۸-۱۴۷.

بشرپور، سجاد؛ عبادی، متینه و نریمانی، محمد. (۱۴۰۰). نقش میانجی حساسیت به طرد در رابطه بین صفات تاریک شخصیت و آشفتگی زناشویی. *فصلنامه مددکاری اجتماعی*، ۱۰(۲)، ۱۵-۵.

[Downloaded from jnip.ir on 2026-10-08]

پور آقا رودبرده، فاطمه؛ صبح سحر، بهناز و مشکبید حقیقی، محسن. (۱۴۰۱). ارتباط جو عاطفی خانواده، خودمهارگری و کیفیت خواب با اعتیاد به اینترنت در نوجوانان. *مجله دانشکده بهداشت و انستیتو تحقیقات بهداشتی*. ۲۰ (۳)، ۲۹۵-۳۰۸.

جوزی، حسن؛ رمضانپور، فرزانه و بگیان کوله مرز، محمدجواد. (۱۴۰۱). الگویی ساختاری سبک‌های دل‌بستگی، سه‌گانه تاریک شخصیت، حساسیت به طرد شدن با اعتیاد به شبکه‌های اجتماعی با میانجی‌گری مهارت‌های ارتباطی در دانش آموزان. *پژوهش‌های روانشناسی اجتماعی*، ۱۲(۴۸)، ۲۰-۱.

دمرچلی، پرستو؛ ضرغام حاجبی، مجید و نوابی نژاد، شکوه. (۱۴۰۲). نقش واسطه‌ای خودکنترلی در رابطه بین اعتیاد به شبکه‌های مجازی اینترنتی و هیجان خواهی با طلاق عاطفی و نگرش به خیانت زناشویی در زنان دارای روابط فرا زناشویی، *روانشناسی خانواده*، ۹(۱)، ۳۰-۴۴.

زنگنه، آذر و عارفی، مختار. (۱۴۰۱). پیش‌بینی نگرش به خیانت زناشویی بر اساس سبک‌های حل تعارض، رضایت و بخشودگی زناشویی زوجین شهر کرمانشاه. *مطالعات اسلامی ایرانی خانواده*، ۱(۳)، ۷۷-۶۲.

سرمدی، یاسمن و احمدی، خدابخش. (۱۴۰۰). میزان آسیب‌های ناشی از خیانت زناشویی زوجین. *خانواده پژوهی*، ۱۷(۱)، ۸۱-۹۸.

شریفی ساعی، محمدحسین و آزاد ارمکی، تقی. (۱۴۰۰). عوامل شکل‌گیری خیانت زناشویی در ایران؛ مطالعه فراترکیب. *بررسی مسائل اجتماعی ایران*، ۱۲ (۲)، ۷۴-۳۳.

شفیعی، زهرا و قمرانی، امیر. (۱۳۹۶). نقش شخصیت تاریک و شکفتگی در دل‌زدگی زناشویی زوجین. *زن و جامعه (جامعه‌شناسی زنان)*، ۸(۱)، ۹۳-۷۷.

عرب، سارا؛ ناظریه، عاطفه؛ دهقان، افسانه و حبیب‌نیا، محمدرضا. (۱۴۰۱). پیش‌بینی خیانت‌های زناشویی بر اساس سیستم‌های بازداری و فعال‌سازی رفتاری و الگوهای ارتباطی زوجین. *تعالی مشاوره و روان‌درمانی*، ۱۱(۴۳)، ۶۵-۵۲.

عزیزی، طیبه؛ امیری، حسن و افشاری نیا، کریم. (۱۴۰۱). تعیین مدل رابطه ساختاری تعارض والدین و نوجوان با بد تنظیمی هیجانی با نقش میانجی سه‌گانه تاریک شخصیت در نوجوانان. *علوم پزشکی رازی (مجله دانشگاه علوم پزشکی ایران)*، ۲۹ (۳)، ۷۰-۵۹.

علوی، سید سلمان؛ جنتی فرد، فرشته و مرآثی، محمدرضا. (۱۳۸۸). بررسی ویژگی‌های روان‌سنجی پرسشنامه اعتیاد به اینترنت GPIUS در کاربران دانشجوی دانشگاه‌های شهر اصفهان در سال ۱۳۸۸. *مجازی*، ۱(۱)، ۵۰-۳۸.

علی تبار، سید هادی؛ قنبری، سعید؛ زاده محمدی، علی و حبیبی، مجتبی. (۱۳۹۳). بررسی رابطه بین روابط جنسی پیش از ازدواج با نگرش به روابط فرا زناشویی. *خانواده پژوهی*، ۱۰(۲)، ۲۶۷-۲۵۵.

عنایت غلام پور، منیره؛ عبدالله زاده، حسن؛ امیرشاهی، مهربانو و ثناگو، اکرم. (۱۳۹۶). ارتباط ویژگی‌های شخصیتی، الگوهای ناسازگار اولیه، خوش‌بینی و بدبینی با توجیه خیانت زناشویی در افراد متأهل. *روان پرستاری*، ۵(۲)، ۱۴-۸.

غدیری، فرهاد؛ عبدالمحمدی، کریم؛ سینا شیخی، سینا و ابراهیم‌زاده، خوشدوی. (۱۴۰۱). پیش‌بینی اعتیاد به اینترنت بر اساس پرخاشگری، قانون‌گریزی و بیش فعالی در دانش آموزان مقطع دوم متوسطه. *دانش و پژوهش در روانشناسی کاربردی*، ۲۳ (۴)، ۲۵۸-۲۴۶.

قائم محمدی، سید محمدرضا؛ رضا پور، یاسر و آریان پور، حمیدرضا. (۱۴۰۲). شناخت تجارب زیسته پدیده خیانت زناشویی با محوریت پیامدها و راهبردها در شهر یزد. *مجله مطالعات ناتوانی*، ۱۳(۱)، ۷-۱.

کمالی، سارا؛ عامری، فریده؛ خسروی، زهره و رمضانی، محمد آرش. (۱۳۹۷). تجربه زیسته زنان از روابط فرا زناشویی همسر: یک مطالعه پدیدار شناختی. *خانواده پژوهی*، ۱۴(۵۳)، ۱۱۲-۹۵.

محدث اردبیلی، ابوالفضل؛ رجایی، زهرا؛ نیازی، مریم و ربانی، فاطمه. (۱۴۰۰). رابطه سه‌گانه‌های تاریک شخصیت با اعتیاد جنسی در دانشجویان دختر شهر مشهد. *مجله علمی پژوهان*، ۲۰(۱)، ۵۵-۵۱.

میرز، لارنس. اس؛ گامست، گلن. سی.، و گارینو، ای، جی. (۱۳۹۸). *تحلیل داده‌ها با استفاده از IBM SPSS*. ترجمه ولی الله فرزاد، امید شکری، نسرین اسماعیلیان، سمانه بهزاد پور، مریم اسدی، محمد شریفی. تهران: سمت.

[Downloaded from jnip.ir on 2026-10-08]

ها شمی نژاد، سمیه. (۱۳۹۹). نقش طرح‌واره‌های نا سازگار اولیه و صفات تاریک شخصیت در پیش‌بینی ا ستعداد خیانت زناشویی، *دستاوردهای نوین در مطالعات علوم انسانی*، ۳(۳۱)، ۸۴-۹۳.

یوسفی مریدانی، متین؛ فلاحیان، حسین و میکائیلی، نیلوفر. (۱۳۹۹). نقش باورهای ارتباطی، ابعاد تاریک شخصیت و اعتماد اجتماعی در نگرش به خیانت زوجین. *پیشرفت‌های نوین در روانشناسی، علوم تربیتی و آموزش‌وپرورش*، ۳(۲۶)، ۱-۱۵.

یوسفی، رحیم،و پیری، فائزه. (۱۳۹۵). ویژگی‌های روان‌سنجی نسخه فارسی پرسشنامه دوجین کثیف. *مجله روان‌پزشکی و روانشناسی بالینی ایران (اندیشه و رفتار)*، ۲۲( )، ۷۶-۶۷.

Alavi, M., Mei, T. K., & Mehrinezhad, S. A. (2018). The Dark Triad of personality and infidelity intentions: The moderating role of relationship experience. *Personality and Individual Differences*, *128*, 49-54.

Altgelt, E. E., Reyes, M. A., French, J. E., Meltzer, A. L., & McNulty, J. K. (2018). Who is sexually faithful? Own and partner personality traits as predictors of infidelity. *Journal of Social and Personal Relationships*, *35*(4), 600-614.

Ardic, K., & Ozsoy, E. (2016). Examining the relationship between the Dark Triad traits and Big Five personality dimensions. In *Proceedings of the Fifth European Academic Research Conference on Global Business, Economics,-Finance and Banking (EAR16Turkey Conference* (p. 1614).

Asadu, N., & Egbuche, M. (2020). Effect of Marital Infidelity on the Family: A Perception Study of Ihe/Owerre in Nsukka Local Government Area of Enugu State. *Renaissance University Journal of Management and Social Sciences, 6 (1)*, 21-31.

Brewer, G., & Abell, L. (2017). Machiavellianism, relationship satisfaction, and romantic relationship quality. *Europe's journal of psychology*, *13*(3), 491.

Brewer, G., Guothova, A., & Tsivilis, D. (2023). "But it wasn't really cheating": Dark Triad traits and perceptions of infidelity. *Personality and Individual Differences*, *202*, 111987.

Brewer, G., Hunt, D., James, G., & Abell, L. (2015). Dark Triad traits, infidelity and romantic revenge. *Personality and Individual Differences*, *83*, 122-127.

Candemir Karaburç, G., & Tunç, E. (2020). Problematic İnternet use, marital adjustment, couple burnout and basic psychological need satisfaction levels of married individuals. *Journal of Social and Humanities Sciences Research*, *7*(55), 1695-1721.

Chan, K. K. S., & Leung, D. C. K. (2020). The impact of child autistic symptoms on parental marital relationship: Parenting and coparenting processes as mediating mechanisms. *Autism Research*, *13*(9), 1516-1526.

Chattopadhyay, S., Kumar, M., Singh, O. P., & Talukdar, P. (2020). Effect of Internet addiction on marital life. *Industrial Psychiatry Journal*, *29*(2), 268-279.

Cheah, A. K., Chen, H. Y., & Muhamad Sharfudin, A. K. (2021). *The dark triad personality in predicting intention towards infidelity among married couples in Malaysia* (Doctoral dissertation, UTAR).

Czarna, A. Z., Jonason, P. K., Dufner, M., & Kossowska, M. (2016). The Dirty Dozen Scale: Validation of a Polish version and extension of the nomological net. *Frontiers in psychology*, *7*, 445-460.

Demirci, M. K., & Odaci, H. (2020). The Evaluation of The Relationships Between Subjective Well-Being Level of Married Individuals, Humor Styles, Satisfaction of Basic Psychological Needs, and Marital Adjustment. *Turkish Psychological Counseling and Guidance Journal*, *10*(58), 435-455.

Dresp, B. (2020). Internet Addiction Disorder (IAD).

George, F. R., & Short, D. (2018). The cognitive neuroscience of narcissism. *Journal of Brain Behaviour and Cognitive Sciences*, *1*(6), 1-9.

[Downloaded from jnip.ir on 2026-10-08]

Gewirtz-Meydan, A., Estlein, R., & Finzi-Dottan, R. (2023). The relationship between narcissistic traits and attitudes toward infidelity: A dyadic analysis. *Journal of Family Psychology*.

Gu, J., Wang, H., Xu, Y., Zhan, P., & Wang, J. L. (2023). Childhood maltreatment, basic psychological needs satisfaction, internet addiction and internalizing problems. *Journal of Applied Developmental Psychology*, *86*, 101533.

Guitar, A. E., Geher, G., Kruger, D. J., Garcia, J. R., Fisher, M. L., & Fitzgerald, C. J. (2017). Defining and distinguishing sexual and emotional infidelity. *Current Psychology*, *36*, 434-446.

Jabłońska, M. R., & Zajdel, R. (2020). The Dark Triad Traits and problematic Internet use: Their structure and relations. *Polish Sociological Review*, *212*(4), 477-496.

Jonason, P. K., & Webster, G. D. (2010). The dirty dozen: a concise measure of the dark triad. *Psychological assessment*, *22*(2), 420.

Kircaburun, K., & Griffiths, M. D. (2018). The dark side of internet: Preliminary evidence for the associations of dark personality traits with specific online activities and problematic internet use. *Journal of behavioral addictions*, *7*(4), 993-1003.

Kline, R. B. (2010). Promise and pitfalls of structural equation modeling in gifted research.

Lee, S. L., & Lim, S. X. (2021). Predicting internet addiction with the dark triad: Beyond the five-factor model. *Psychology of Popular Media*, *10*(3), 362.

Levin, R. I. (2011). *Statistics for management*. Pearson Education India.

Lyvers, M., Salviani, A., Costan, S., & Thorberg, F. A. (2022). Alexithymia, narcissism and social anxiety in relation to social media and internet addiction symptoms. *International Journal of Psychology*, *57*(5), 606-612.

Mahmood, K., & Najeeb, Z. (2013). Personality traits, Infidelity and Marital Satisfaction among Married men and women. *International Journal of Scientific & Engineering Research*, *4*(12), 386-391.

Muris, P., Merckelbach, H., Otgaar, H., & Meijer, E. (2017). The malevolent side of human nature: A meta-analysis and critical review of the literature on the dark triad (narcissism, Machiavellianism, and psychopathy). *Perspectives on psychological science*, *12*(2), 183-204.

Navabinejad S, Rostami M, Parsakia K. (2023). The Mediating Role of Emotional Intelligence in The Relationship Between Marital Conflicts And Tendency To Marital Infidelity In Couples. *Journal of Assessment and Research in Applied Counseling*. *5*(1), 1-8.

Novak, C. J., Chang, E. C., Xu, J., Shen, J., Zheng, S., & Wang, Y. (2021). Basic psychological needs and negative affective conditions in Chinese adolescents: Does coping still matter? *Personality and Individual Differences*, *179*, 110889.

Özkul, K. (2020). Dishonesty in close relationships: the effect of the dark triad personality traits and adult attachment styles on the perceptions of infidelity.

Paulhus, D. L., & Williams, K. M. (2002). The dark triad of personality: Narcissism, Machiavellianism, and psychopathy. *Journal of research in personality*, *36*(6), 556-563.

Poli, R. (2017). Internet addiction update: Diagnostic criteria, assessment and prevalence. *Neuropsychiatry*, *7*(1), 04-08.

Sindermann, C., Sariyska, R., Lachmann, B., Brand, M., & Montag, C. (2018). Associations between the dark triad of personality and unspecified/specific forms of Internet-use disorder. *Journal of behavioral addictions*, *7*(4), 985-992.

Szcześniak, M., & Tułecka, M. (2020). Family functioning and life satisfaction: The mediatory role of emotional intelligence. *Psychology research and behavior management*, 223-232.

[Downloaded from jnip.ir on 2026-10-08]

Tan, L. J., Hwong, K., & ML, C. C. (2016). A review of personality factors on infidelity. *Jurnal Psikologi Malaysia*, *30*, 126-141.

Turan, M. E., Adam, F., Kaya, A., & Yıldırım, M. (2023). The mediating role of the dark personality triad in the relationship between ostracism and social media addiction in adolescents. *Education and Information Technologies*, 1-17.

Warach, B., Josephs, L., & Gorman, B. S. (2018). Pathways to infidelity: The roles of self-serving bias and betrayal trauma. *Journal of Sex & Marital Therapy*, *44*(5), 497-512.

Weiser, D. A., & Weigel, D. J. (2017). Exploring intergenerational patterns of infidelity. *Personal Relationships*, *24*(4), 933-952.

Whatley, M. A. (2008). Attitudes toward infidelity scale. *Choices in relationships*, *19*.

Widyanto, L., & McMurran, M. (2004). The psychometric properties of the internet addiction test. *Cyberpsychology & behavior*, *7*(4), 443-450.

Young, K. S. (2009). Internet addiction: The emergence of a new clinical disorder. *Cyberpsychology & behavior*, *1*(3).

Yuan, S., & Weiser, D. A. (2019). Relationship dissolution following marital infidelity: comparing European Americans and Asian Americans. *Marriage & Family Review*, *55*(7), 631-650.

Zhou, Y., Li, D., Jia, J., Li, X., Zhao, L., Sun, W., & Wang, Y. (2017). Interparental conflict and adolescent internet addiction: The mediating role of emotional insecurity and the moderating role of big five personality traits. *Computers in Human Behavior*, *73*, 470-478.

[Downloaded from jnip.ir on 2026-10-08]

Modeling the Tendency to Marital Infidelity Based on Dark Personality Traits and the Mediating Role of Internet Addiction

Sajjad Basharpoor[1], Seyedeh Khadijeh Amirian[2], Shayan Noori Lasaki[3], Roghayeh Khademi [4], Mohammad Zarei Nouroozi*[5]

Abstract

The present study was conducted with the aim of modeling the tendency to marital infidelity based on dark personality traits and the mediating role of Internet addiction. This research is practical in terms of purpose; From the point of view of the type of data, it was quantitative, and from the point of view of the implementation method, it was descriptive-correlation of the type of structural equations. The statistical population of this study was made up of all married men and women of Mashhad city in 1402, and based on the entry criteria, 312 of them were selected by convenience sampling. Data collection tools Marital Infidelity Scale (ATIS); Dark Personality Traits Questionnaire (SD-3) and Internet Addiction Test (IAT). The method of data interpretation was Pearson's correlation test and structural equations with the help of SPSS-27 and AMOS-20 software. The findings of the research showed that the proposed model has a good fit. In addition, the results showed that all the observed effect on the tendency of couples to commit marital infidelity is caused by the dark traits of the couple's personality. According to the results of this research and the effect of dark personality traits, this factor can be used in the intervention programs of counselors and family therapists in pre-marriage and post-marriage programs.

KeyWords: Marital Infidelity, Dark Personality Traits, Internet, Couples, Structural Equations.

[1].Professor of psychology, Faculty of Psychology, Faculty of Educational Sciences and Psychology, University of Mohaghegh Ardabili, Ardabil, Iran.

[2]. Ph.D. Candidate, Department of Psychology, Faculty of Psychology and Educational Sciences, University of Tehran, Tehran, Iran.

[3]. Master's student in clinical psychology, Faculty of Educational Sciences and Psychology, University of Mohaghegh Ardabili, Ardabil, Iran.

[4]. Master of Educational Sciences, Payam Noor University, Miandoab Branch, West Azarbaijan, Iran.

[5]. Master's student in psychology and education of exceptional children, Faculty of Educational Sciences and Psychology, University of Mohaghegh Ardabili, Ardabil, Iran. (Corresponding Author)
m.zareiii.n.1997@gmail.com

[Downloaded from jnip.ir on 2026-10-08]